

**Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih Kacır,
Sayın Valim,
Sayın Büyükşehir Belediye Başkanım,
Bakanlığımızın Değerli Başkanları ve Genel Müdürleri,
Değerli Başkanlar,
Değerli Meclis yeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,
Saygıdeğer Basın Mensupları ve Katılımcılar,**

Ağustos ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bakanım, öncelikle zaman ayırarak Meclis Toplantımıza teşriflerinizden dolayı teşekkür ediyorum. Hoř geldiniz!

Değerli yeler, bildiğiniz gibi 17 Ağustos 1999 depreminin üzerinden 24 yıl geçti. Gölcük depreminde ve 6 Őubat tarihli Kahramanmarař depremlerinde hayatlarını kaybedenleri rahmetle anıyoruz. Umarız bir daha böyle acılar yaşamayız.

Konuřmama her ay olduđu gibi, ekonomik verileri kısaca deđerlendirerek bařlamak istiyorum.

Temmuz ayında;

İhracat → 20 milyar 93 milyon dolar (% 8,4) (en yüksek temmuz)

Avrupa'da tatil dönemi ve üretim durgunluğu olmasına rağmen en yüksek temmuz ayı ihracatı.

En fazla ihracat yapılan ilk beř lke;

*Almanya → 1 milyar 677 milyon dolar (% 12,7)

*İtalya → 1 milyar 103 milyon dolar (% 23,0)

*ABD → 1 milyar 101 milyon dolar (% - 15,5)

*İrak → 979 milyon dolar (% - 2,1)

*İngiltere → 962 milyon dolar (% - 5,1)

Rusya → Aralık ayında 3. sıradayken (1 milyar 314 milyon dolar) yaptırımlar nedeni ile Temmuz ayında 6. sıraya (806 milyon dolar) geriledi.

İthalat → 32 milyar 476 milyon dolar (% 11,1)

*Yatırım (Sermaye) malları → 5,1 milyar dolar (% 54,7)

*Ham madde (Ara mallar) → 22,6 milyar dolar (% - 3,9)

*Tüketim malları → 4,7 milyar dolar (% 99,7)

Üretim ve yatırıma yönelik artışları olumlu bulurken, tüketim malları ithalatında daha dikkatli davranılması gerektiğini düşünüyoruz.

Kur ithalatın azalması için yeterli bir seviyede değil.

Reel efektif döviz kuru (temmuz) → 48,82 oldu.

Endeksin 100 olması durumunda dolar temmuz ayında → 15,9226 TL

Temmuz dolar → 26,4051 TL

Dolar bugün → 27,21 TL

ÜFE bazlı REK ise (temmuz) → 81,44

Endeksin 100 olması durumunda dolar temmuz ayında → 28,4072 TL

Değerli Üyeler,

İhracatçıların krediye erişimi açısından olumlu bir gelişmeyi paylaşmak istiyorum.

MB, ihracatçının reeskont kredisi için bankaların günlük limitini 5 kat arttırdı.

(Günlük limiti 300 milyon TL'den 1,5 milyar TL'ye çıkarıldı.)

Ayrıca, TCMB'nin sadeleşme süreci kapsamında reeskont kredilerinde yüzde 30 ilave döviz satış şartı ve önden döviz satış şartı gibi koşullar kaldırıldı.

Diğer taraftan para politikasında başlatılan bu sadeleşme ve sıkılaştırma kararları ile dolarizasyonun artmaması için mevduat faizinin arttırılmasını bekliyoruz.

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre temmuz ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 364 milyon dolar (% 16,6)

*İthalat → 7 milyar 729 milyon dolar (% 26,2)

İlk yedi aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 22 milyar 24 milyon dolar (% - 0,4)

*İthalat → 47 milyar 238 milyon dolar (% + 13,6)

Haziran ayında yıllık Cari Açık → 56 milyar 491 milyon dolara geriledi.

(bir önceki ay →59.7 milyar dolar idi.)

Haziran aylık → 674 milyon dolar fazla

Fazla verilmesinde ana etken; haziran ayında ithalatın azalmasıyla dış ticaret açığındaki gerilemenin etkisi.

Temmuz ayında dış ticaret açığındaki artış cari açığa yansiyacaktır.

Turizm gelirlerinin katkısı da açığı sınırlayan bir unsur olacaktır.

*Dış ticaret açığı (temmuz) → 12 milyar 383 milyon dolar (% 15,7)

(2022 temmuz → 10,7 milyar dolar idi.)

Enflasyon verilerine baktığımızda temmuz ayında;

TÜFE → % 47,83 (aylık → % 9,49)

ÜFE → % 44,50 (aylık → % 8,23)

Döviz kurlarındaki yükselişin enflasyona etkisini görüyoruz.

(Geçen aya göre; Yıllık TÜFE → 9,62 puan / Yıllık ÜFE → 4,08 puan arttı.)

Ağustos ayında da yükselişin, enflasyona yukarı yönlü yansımalarının devam edeceğini düşünüyoruz.

Ayrıca, 27 temmuzda TCMB Başkanı Hafize Gaye Erkan tarafından yılın üçüncü enflasyon raporunun sunumu yapıldı.

Buna göre 2023 enflasyon tahmini → yüzde 58'e yükseltildi. (2023 önceki tahmin →yüzde 22,3)

Bu tahmin biraz daha yukarı yönlü revize edilebilir.

Diğer taraftan, 20 Temmuz'da TCMB, politika faizini yüzde 17,5 seviyesine yükseltti. (250 baz puan artış).

(önceki → yüzde 15)

Yapılan açıklamada; parasal sıkılaştırma sürecinin devamına karar verildiği belirtildi.

Yarınki PPK toplantısından mevduat faizinin artabileceğini bekliyoruz.

Temmuz ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 77,1

(Geçen yıla göre 1,1 puan geriledi/ haziran ayına göre 0,3 puan arttı.)

*Kocaeli → yüzde 71,6

(Hem geçen yılın aynı ayına göre hem haziran ayına göre 0.2 puan azaldı.)

Sanayi Üretimi (haziran-yıllık) → % 0,6

Aylık → % 1,6

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	0,6	1,6
Sermaye Mali	20,6	1,0
Yüksek teknoloji	55,2	15,7
İmalat Sanayi	2,1	2,3

Sektörlere baktığımızda sermaye malları ve yüksek teknoloji ürünlerdeki artışlar dikkat çekiyor.

*sermaye malları üretiminde yıllık → % 20,6'lık,

*Yüksek teknoloji ürünlerde yıllık → % 55,2'lik artışları katma değerli üretim ve geleceğe yönelik yatırım ve büyüme açısından değerli buluyoruz.

İşsizlik oranı (haziran) → yüzde 9,6

(Bir önceki yılın aynı ayına göre 0,8 puan geriledi / mayıs ayına göre 0,1 puan arttı)

Mayıs'tan Haziran'a;

Çalışabilir Nüfus → 48 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 363 bin kişi geriledi.

Haziran itibariyle toplam istihdam edilenler → 31 milyon 291 bin kişi.

Her zaman dile getirdiğimiz gibi işgücü verilerinde; işsizlik oranından ziyade işgücüne katılım ve çalışan sayısına bakmanın daha verimli olacağını düşünüyoruz.

Türkiye ile benzer nüfusa sahip Almanya'da nüfusun yarısından fazlası çalışmaktadır.

2022 verilerine göre;

çalışan sayısı → yaklaşık 45 milyon kişi / yaş ortalaması → 44,8 (TR yaş ortalaması → 31,3)

(Almanya'nın el altından işçi aldığı da biliyoruz.)

Avrupa Birliği'nde işgücüne katılma oranı → yüzde 74,7 (TR → %52,9)

AB'de olan %74,7 oranını bizim verilerimize uyarlarsak; işgücüne katılan kişi sayısı 48,9 milyon olurdu.

Şuan TR toplam çalışanlar → 31,3 milyon

Bunun yanında; AB ortalamasında yüzde 74.7 olan işgücüne katılma oranı Avrupa'daki bazı ülkelerde çok daha yüksek.

*İsviçre → yüzde 83.5 (yaş ortalaması → 42,1)

*Almanya → yüzde 79.7 (yaş ortalaması → 44,8)

*İzlanda → yüzde 79.6 (yaş ortalaması → 36,2)

*İngiltere → yüzde 79.2 (yaş ortalaması → 39,8)

*İsveç → yüzde 78.5 (yaş ortalaması → 39,6)

*Hollanda → yüzde 75.7 (yaş ortalaması → 41,8)

Nüfusumuza oranla çalışan sayısının daha yüksek seviyelerde olması gerektiğine inanıyoruz.

Bu nedenle, iş gücüne katılım oranının arttırılmasını, bunun için de özellikle genç ve kadın istihdamının arttırılması için gerekli teşvik ve sosyal politika mekanizmalarının aktif olarak çalıştırılmasını ve bu yönde düzenlemelerin yapılmasını talep ediyoruz.

Ayrıca geçen hafta Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz; Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Toplantısı'nda yatırım ikliminin iyileştirilmesi için eylem planının eylül ayı sonuna kadar tamamlanacağını dile getirdi.

Bizimde hep vurguladığımız, yapmamız gereken bir an önce ülkemizin 2004-2005'te yaptığı reformları tekrarlayarak, yatırım iklimini iyileştirerek, AB başta olmak üzere tüm dünyadan tekrar yatırım çekmek.

Ülkemize çekilen yabancı sermaye, istihdama da katkı sunacaktır.

İşsizliği düşürmek için yabancı sermaye girişini çok önemsiyoruz. Zira bunu kendi kaynaklarımız ile düşürmemiz zor olacak.

Bütçe (temmuz) → 48 milyar 57 milyon TL fazla verdi.

*Gelirler → 504 milyar 413 milyon TL (+ %156,1)

*Giderler → 455 milyar 840 milyon TL (+ %74,7)

*Ocak-temmuz bütçe açığı→ 434,65 milyar TL

Bütçede verilen fazlada vergi gelirlerinin katkısı dikkat çekiyor.

Ancak bazı kalemlerdeki artışlar tek seferlik olduğundan önümüzdeki aylarda bütçeyi bu ölçüde desteklemeyeceğini de biliyoruz.

Deprem hasarını azaltmak için yapılan bu artışları anlıyoruz.

Denk bütçenin önemini her zaman dile getiriyoruz, bu durumda daha düşük maliyetle daha fazla kredi imkanına ulaşılabileceğini biliyoruz.

Sayın Bakanım,

Odamız ve ilimiz güncel verilerini kısaca hatırlatmak istiyorum.

Kocaeli yüzölçümü bakımından küçük, ancak katma değeri bakımından önemli bir il.

İlimizin Türkiye imalat sanayine sağladığı katkı → yüzde 13

Odamıza kayıtlı → 3.627 adet firma

*334'ü yabancı sermayeli (% 10 civarında)

*200 firma AB menşeli

*Otomotiv (% 39,3), kimya (% 27), metal (% 19)

*İlk 500'de → 84 işletme (14 tanesi Meclis Üyesi, ilk 500'de en fazla meclis üyesi bulunan odayız)

İSO'nun açıkladığı listede Kocaelili firma sayısı → 41

35 liman - iskele (elleçlenen yük miktarı – 82,8 milyon ton – Türkiye'nin yüzde 15,3'ü)

*Sanayi ve liman kenti

*Avrupa'nın 7'inci limanı

*Konum olarak çok şanslı bir il

Ayrıca;

*İlde 14 adet organize sanayi bölgesi,

*5 adet teknopark (KOÜ, GTÜ, GOSB ve TÜBİTAK Martek, Bilişim Vadisi)

*2 adet serbest bölge (KOSBAŞ, TÜBİTAK MAM Teknoloji Serbest Bölge)

*2 Teknoloji Transfer Ofisi ve 3 üniversite

Ar-Ge Merkezi olan toplam 1.290 adet şirketin, 132 tanesi ilimizde yer alıyor.

17 adet de Tasarım Merkezimiz var.

*Türkiye sıralamasında İstanbul ve Ankara'dan sonra üçüncü sırada yer alıyoruz.

TÜBİTAK TEYDEB destek programlarının limitlerini güncellediniz. Bu artışların Ar-Ge projelerinin artmasında olumlu etki yaratacağını düşünüyoruz. Teşekkür ederiz.

Türkiye dış ticaretinin yüzde 17,6'sı Kocaeli'nden gerçekleşiyor. (108,95 milyar dolarlık dış ticaret)

Kocaeli Gümrüklerinden alınan verilere göre 2022 yılında ilimizden;

*37,7 milyar dolar ihracat, (TİM verisi 19,2 milyar)

*İlimizin Türkiye ihracatındaki payı → % 14,8

*Kocaeli'nin kişi başı ihracatı → 18.155 dolar, Türkiye kişi başı ihracatı ise → 2.980 dolar

*71,2 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiştir. (İlin TR ithalatındaki payı: %19,5)

Kocaeli'yi bir ülke olarak düşünürsek, OECD verilerine göre dış ticarete 37. sıradayız.

(Slovenya, Litvanya, Lüksemburg, Letonya gibi AB üyelerinden fazla)

Kocaeli; İstanbul, Ankara ve İzmir'den sonra toplanan vergilerin %10,07'sini karşılayan dördüncü il.(2022 yılı)

*2022 yılında → 237 milyar 044 milyon

(69 ilin vergi geliri → 225 milyar 56 milyon TL)

*Kişi başına ödediğimiz vergi geliri → 114 bin

(Türkiye ortalaması ise 27 bin 595 TL)

*Böylece, Kocaeli; Türkiye ortalamasının 4 katı kişi başına vergi ödedi ve yine devlete en fazla kazanç sağlayan il oldu.

Sayın Bakanım,

1. İlk olarak ilimizdeki sanayi alanları konusuna değinmek istiyorum.

Ülkemizdeki sanayi alan oranını gelişmiş ülkeler ile kıyasladığımızda;

Almanya → % 4,4

İtalya → % 2,15

Fransa → % 1,44

Türkiye → % 0,36 (Binde 3,6)

Bu konu geçen hafta TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'nda Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklioğlu tarafından da dile getirildi.

Bir üretim üssü olan ilimizde de dar bir alanda üretim faaliyetinde bulunuyoruz.

İlimiz yüzölçümünün → sadece %1,9'luk kısmı sanayi alanı

Sanayi alanının büyüklüğü açısından ilk 15 il arasında 13. sıradayız.

Sanayi alan oranı açısından ilk 15 il arasında ise Düzce'den sonra 2. sırada yer alıyoruz.

Organize Sanayi Bölgesi alanlarının toplamı bakımından ise Ankara, Tekirdağ, Bursa, Konya, Gaziantep ve İzmir'den sonra 7. sıradayız.

Konumunun ve ilimizde bulunan 35 liman ve iskelenin ilimizi rekabetçi kıldığını biliyoruz.

2022 yılında limanların ilimiz gelirlerindeki payı %67,37 civarındadır.

(Kocaeli vergi gelirlerinde içinde ithalde alınan KDV vergisinin payı → %67,37)

2022 yılı Vergi Gelirleri → 237.044.142, İthalde Alınan KDV → 159.711.520)

(2021 → %65, 2020 → %46, 2019 → %44, 2018 → %43)

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi genel bütçe gelirlerinden %6 oranında pay alıyor.

Bu avantajlar nedeni ile arazi bedelleri yüksek olmasına rağmen yabancı sermayeli firmalar yatırım yapmak için ilimizi tercih ediyor.

Sonuç olarak; Türkiye imalat sanayine %13 katkı sağlayan ilimiz diğer illere göre çok daha ufak bir alanda üretim yapmaya çalışıyor.

Bu sebeple ilimizde yeni sanayi parsellerine ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

Özellikle ilimizde İslah OSB olabilecek 5-6 bölgenin olduğunu da belirtmek isterim.

İslah OSB'lerin oluşturulması için gerekli mevzuat düzenlemelerinin yapılması ve ilimizde bu bölgeler başta olmak üzere yeni sanayi alanlarının oluşturulması için desteklerinizi talep ediyoruz. Bu kapsamda birlikte çalışmaya hazırız.

Diğer taraftan Sayın Bakanım; Marmara'daki sanayinin taşınmasını ve düşük katma değerli olan sektörlerin dışarı çıkarılmasını planladığınızı açıkladınız.

Zaten ilimizde katma değeri düşük olan sanayi doğal olarak Anadolu'ya taşınıyor.

Anadolu'ya taşınan işletmelerin İstanbul ve Avrupa'ya hızlı demiryolu yük taşımacılığı ile bağlanması önemli. Bunun için en az 3-4 adet demiryolu aksının oluşturulması gerektiğini düşünüyoruz.

Böylece Anadolu'daki sanayileşme de hız kazanacaktır.

Ayrıca artan ihracatımızın tırlar ile Avrupa'ya ulaştırılması sürdürülebilir değil. AB aday ülke statüsü ile AB fonlarından yararlanarak hızlı demiryolu taşımacılığı yatırımları yapmalıyız.

2. İhracat desteği

İhracat bedellerinin TL'ye dönülmesinde halen Merkez Bankası kuru esas alınıyor.

Burada firmalarımızın Serbest Piyasaya göre 1,5 TL civarında bir zararı oluşuyor.

Örneğin Çin makine ihracatçılarının dünya ile rekabetini korumak için ihracat bedellerini yüzde 20 oranında yüksek kurdan bozuyor. Şuan ülkemizde yüzde 2 oranında bir destek uygulanıyor.

Çin'de uygulanan benzer bir desteğin ülkemizde de teşvik edilen sektörlerde ihracatçılarımıza yapılmasını talep ediyoruz.

Bu destek sektörel olarak farklı olmak üzere yüzde 10-20 oranında olabilir. (Döviz kamu bankaları üzerinden mevduat olarak alıp bunun karşılığında TL kredi verilirse hiç bir dumping kuralına da takılmaz.)

3. Eleman bulunamama sorunu

Tüm sektörlerde eleman bulunamama sorunu kronik bir şekilde devam etmekte olup, gençlerin imalata yönelik ve direkt imalatın içerisinde çalışmaya olan ilgisi azaltmaktadır.

Gençler tarafından daha çok ofis ortamı ve beyaz yaka işler aranmaktadır.

Bu kapsamda TOBB olarak Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile 81 ilde 81 meslek lisesi projesini hayata geçirdik.

Eleman bulunamama sorunu konusunda daha somut adımlar atılması, mesleki eğitime ayrılan kaynağın artırılması, istihdamda mesleki eğitim alan çalışanlara verilen desteklerin artırılması, sosyal yardımların tekrar gözden geçirilmesini talep ediyoruz.

4. Vize Serbestliği

Türkiye Vize serbestliği sürecinde 6 kriter kaldı.

1. Terörle mücadele yasasının revizyonu,
2. Yolsuzlukla mücadele strateji,
3. Kişisel verilerin korunması yasasının güncellenmesi,
4. Europol ile operasyonel işbirliği anlaşması,
5. Türkiye-AB geri kabul anlaşmasının uygulanması,
6. AB ülkeleri ile adli konularda işbirliği.

Türkiye 2016 sonrasında bu konuda kriterleri tamamlayamadı. Süreç içinde AB'nin vize uygulamaları da daha sertleşti.

2022 yılında tüm Schengen alanında red oranı ortalaması yüzde 17,9 iken bu oran 2023 yılında yüzde 50'lere ulaştı.

Ayrıca son dönemde normal vize randevusu alınamadığı veya çok uzak tarihli randevu verilmesinden dolayı aracı kurumlar, vatandaşları VIP vize uygulamasına yönlendiriyor.

Normalde vize başvuru ücreti 80 Euro olmasına rağmen “VIP müracaat” sistemi üzerinden vize başvuruları için 300 Euro’dan başlayan ve çok daha yüksek seviyelere çıkan rakamlar talep ediyorlar. Bu da ciddi maliyet artışına yol açıyor.

Sayın Cumhurbaşkanımızın AB üyeliğini hedef olarak koyduğu bu dönemde Türkiye Vize serbestliği sürecindeki 6 kriterin de bir an önce tamamlanması için somut adımların atılması ve vize sorununun bir an önce çözülmesini talep ediyoruz.

5. Son olarak değinmek istediğim konu ise; Ticaret Sicilleri.

Malumunuz; ülkemizde 12 adet Sanayi Odası var.

Sicil Kayıtlarının Ticaret Odalarında bulunmalarından dolayı firmalar Ticaret Odalarına da zorunluymuş gibi kayıt yapılıyor.

Kanunda Sanayi Odasına üye iseniz Ticaret Odasına üye olmanız gerekmiyor.

Bunun neticesinde Sanayi Odaları hem münzam aidat hem de yıllık aidat geliri yönünden büyük kayba uğruyor.

Biz ise 10 firma hariç tüm üyelerin aidatlarını paylaşıyoruz.

Bu sebeple 12 Sanayi Odası bünyesinde de Ticaret Sicillerinin oluşturulmasını talep ediyoruz.

Sayın Bakanım,

Üyelerimizden gelen sorun ve talepleri sizlere dosya olarak iletteceğim için burada tekrar değinmek istemiyorum.

Değerli Üyeler,

Bir duyuru yapmak istiyorum.

İşletmelere karbon ayak izi hesaplama konusunda rehberlik etmek ve işletmelerin karbon ayak izlerini hesaplamalarını sağlamak üzere TOBB çatısı altında kurulan “TOBB Karbon Platformu” kullanıma açıldı. (İlk 3 ay ücretsiz)

Bu platformdan yararlanabilirsiniz.

Sözlerime son verirken, Sayın Bakanım katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.